ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _3_

«_20_» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

____ՄՀ/բ -015 Հոգեռիագնոստիկա__ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6, _Հոգեբանություն______
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ __031301.01.6, _Հոգեբանություն_______
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _______բակալավր__________
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ _Մանկավարժության և հոգեբանության__
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ ______առկա_________________________
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա _3-րդ, 1-ին կիսամյակ___________

Դասախոս(ներ)՝ _Վանանե Միրզոյան ___________________
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ_mirzoyan900@gmail.com____

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում ………………………………… 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները ……………………………………… 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները ………………………………………… 4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ………………………………… …
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………… …
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ……………………………………………… …
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ………………………………… …
8. Դասավանդման մեթոդներ………………………………………………… …
9. Ուսումնառության մեթոդները …………………………………………………… …
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ……………………………………………………………………… …
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………………
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ……………………………………… …
   12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ …
   12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………… …
   12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ……………………………………………………………………… …
   12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ………. …
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում………………… …
14. Գնահատում……………………………………………………………………… …
   14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում………………………………… …
   14.2. Հարցաշար……………………………………………………………… …
   14.3. Գնահատման չափանիշներ…………………………………………… …
15. Դասընթացի համառոտ նկարագիրը………………………………………… …

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. **Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].**

«Հոգեդիագնոստիկա» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է Հոգեբանություն կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. **Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.**

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

1. ուսանողներին ծանոթացնել հոգեախտորոշման առարկայի ծագմանն ու զարգացմանը,
2. սովորեցնել իրականացնել անձի, ինտելեկտի, ընդունակությունների, միջանձնային հարաբերությունների, հոգեկան վիճակների հոգեդիագնոստիկա:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են……

- Սովորեցնել հոգեդիագնոստիկայի տեսական հիմքերը:
- Ներկայացնել հոգեդիագնոստիկայի մեթոդները:
- Սովորեցնել ուսանողներին իրականացնել տարբեր տարիքի և հոգեվիճակների դիագնոստիկա:
- Ներկայացնել հոգեբանի աշխատանքի բարոյահոգեբանական պահանջները:

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները**

«Հոգեդիագնոստիկա» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների տարրական գիտելիքները տարիքային, փորձարարական հոգեբանությունից:

Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Հոգեդիագնոստիկա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- իմանա հոգեդիագնոստիկայի հիմնական հասկացությունները,
- իմանա մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները,
- իմանա անձի, ինտելեկտի, կրեատիվության, ընդունակությունների ախտորոշման եղանակները
- կարողանա անցկացնել հոգեբանական դիագնոստիկա,
- տիրապետի հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին,
- տիրապետի նորագույն տեսություններին և ուղղություններին:

1. **Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.**

<u>**Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ**</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝
ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ3 հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ,

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ7 ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն,

ԱԿ8 հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքերը:

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Հոգեղիագնոստիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և հոգեբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	6 կրեդիտ/180 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	36	
Գործնական աշխատանք	32	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	8	
Ինքնուրույն աշխատանք	104	
Ընդամենը	180	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	քննություն	

6. **Ուսումնական աշխատանքների տեսակները**[4] .

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսւոթյուն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր….

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում….

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հոգեդիագնոստիկայի ծագումն ու զարգացումը: Հոգեդիագնոստիկայի առարկան, ճյուղերը, կապը այլ գիտությունների հետ	2		2		
2.	Հոգեդիագնոստիկայի նպատակը, պրոցեսը: Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկզբունքը: Տվյալների հիմնական տեսակները:	2		2		
3	Մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները: Հոգեախտորոշման հոգեբանական հիմքերը՝ թեստերի կառուցման հիմնական փուլերը	2		2		
4	Հոգեդիագնոստիկայի մեթոդները	6		4		
5	Անձի ախտորոշման պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ	2		2	2	
6	Ինտելեկտի ախտորոշում, ինտելեկտի թեստեր: Ինտելեկտի կախվածությունը ժառանգական և սոցիալական գործոններից:	2		4	2	
7	Կրեատիվության և ընդունակությունների հոգեդիագնոստիկա:	2		2	2	
8	Տարբեր տարիքի երեխաների հոգեախտորոշման առանձնահատկություններն ու մեթոդները:	8		6	2	
9	Մեծահասակների և միջանձնային հարաբերությունների հոգեդիագնոստիկա:	4		2		
10	Հոգեկան վիճակների հոգեդիագնոստիկա:	4		4		
11	Հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները: Հոգեբանի իրավունքները, աշխատանքի	2		2		

[8] Նման է օրացուցային պլանին

	կազմակերպումը, սկզբունքների և կանոնների բովանդակությունը:					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		36		32	8	

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Абт.Л Теория проективной психологии. Проективная психология. М., ЭКСМО-Пресс.	2000
2.	Анастази А., Урбина С. Психологическое тестирование. Санкт-Петербург. Питер.	2001
3.	Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика. Учебник для вузов. Питер.	2003
4	Немов Р.С. Психология. Кн.3. М., Владос.	1999
5.	Носс И.Н. Психодиагностика. М., Изд-во КСП.	1999
6.	Основы психодиагностики. Учебное пособие для студентов пед.вузов. Ростов-на-Дону.Феникс.	1996
7.	Практикум по общей и экспериментальной психологии. Под ред. А.А. Крылова. Ленинград. Изд-во Ленинградского унив-та.	1987
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Психологическая диагностика. / Под ред. М.К. Акимовой, К.М.Гуревича. – СПб.: Питер, 652с.	2003
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://www.eti-deti.ru/det-test/333.html	
2.	https://psycabi.net/testy/630-risovannyj-appertseptivnyj-test-rat-g-myurreya-metodika-dlya-izucheniya-konfliktnykh-ustanovok-b-i-khasan-na-baze-testa-rat	
3.	http://ps-log.86sch2-sov.edusite.ru/DswMedia/narisuycheloveka.html	
4.	https://vyuchit.work/shkola/metodika-vyyavleniya-tvorcheskih-sposobnostej-mladshih-shkolnikov.html	
5.	http://www.amurkst.ru/branch2/upload/doc/diagnosticheskie-materialy-2017-18	
6.	https://psytests.org/aggression/assinger.html	

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Հոգեդիագնոստիկայի ծագումն ու զարգացումը: Հոգեդիագնոստիկայի առարկան, ճյուղերը, կապը այլ գիտությունների հետ	Հասկացություն հոգեախտորոշման մասին,հոգեախտորոշման նախապատմությունը, որպես գիտության կայացման հիմքերը	2	ՊԳ 1,4,5, 7
2.	Հոգեդիագնոստիկայի նպատակը, պրոցեսը: Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկզբունքը: Տվյալների հիմնական տեսակները:	Հոգեախտորոշման նպատակի վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները, հոգեախտորոշման գործընթացի փուլերը և մակարդակները	2	ՊԳ 1,4,5,6
3.	Մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները: Հոգեախտորոշման հոգեբանական հինքերը՝ թեստերի կառուցման հիմնական փուլերը	Հոգեախտորոշումը և հոգեչափումը, չափման տեսակները	2	ՊԳ 1,2,4,5
4.	Հոգեդիագնոստիկայի մեթոդները	Թեստը որպես հոգեախտորոշման գործիք, թեստի տեսակները:Հարցարանների և հարցազրույցի տեսակները, հոգեֆիզիոլոգիական մեթոդիկաների առանձնահատկությունները, դիտումը որպես ախտորոշման հնագույն մեթոդ	6	ՊԳ 1,2,4
5.	Անձի ախտորոշման պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ	Հասկացություն ստանդարտացման, հուսալիության և վալիդության մասին: Ընտրանք և գլխավոր միագումարություն, հուսալիության և վալիդության տեսակները	2	ՊԳ 2,4
6.	Ինտելեկտի ախտորոշում, ինտելեկտի թեստեր:	Առաջադրանքների քանակի որոշում,	2	ՊԳ 2,4,5,

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	Ինտելեկտի կախվածությունը ժառանգական և սոցիալական գործոններից:	առաջադրանքների մշակում, թեստերի նպատակի ձևակերպում: Պիլոտաժային հետազոտություն, առաջադրանքների վերլուծություն		
7.	Կրեատիվության և ընդունակությունների հոգեդիագնոստիկա:	Տիպաբանական, անձի գծերի, դրդապատճառների, հետաքրքրությունների, անձնային արժեքների և դիրքորոշումների հարցարաններ, դրանց տեսակներն ու կիրառման եղանակը:	2	ՊԳ 1,2,4,5,
8.	Տարբեր տարիքի երեխաների հոգեախտորոշման առանձնահատկություններն ու մեթոդները:	Պրոեկտիվ տեխնիկաներ, պրոյեկտիվ մեթոդիկաների կազմումը և մշակումը:	8	ՊԳ 1,4,5,
9.	Մեծահասակների և միջանձնային հարաբերությունների հոգեդիագնոստիկա:	Հասկացություն ինտելեկտի մասին, ինտելեկտի վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները, ինտելեկտի թեստերի տեսակները, IQ նշանակությունը	4	ՊԳ 1,4,5,
10.	Հոգեկան վիճակների հոգեդիագնոստիկա:	Ն.Գալտոնի ինտելեկտի գենետիկական պայմանավորվածության տեսությունը, ինտելեկտը և կենսաբանական միջավայրը: Սոցիալական միջավայրի ազդեցությունը ինտելեկտի զարգացման վրա: Տարիքով, ընտանիքում երեխաների թվաքանակով և ծնվելու հերթականությամբ պայմանավորված ինտելեկտի տարբերությունները	4	ՊԳ 1,4,5, ԼԳ 1
11.	Հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները: Հոգեբանի իրավունքները, աշխատանքի կազմակերպումը, սկզբունքների և կանոնների բովանդակությունը	Թերսթոունի և Գիլֆորդի տեսակետները կրեատիվության վերաբերյալ: Տարամիտվող և զուգամիտվող մտածողություն: Կրեատիվության,	2	ՊԳ 1,4,5,

		հատուկ և ընդհանուր ընդունակությունների թեստեր		

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Հոգեդիագնոստիկայի ծագումն ու զարգացումը: Հոգեդիագնոստիկայի առարկան, ճյուղերը, կապը այլ գիտությունների հետ	Հոգեդիագնոստիկայի առարկան, ճյուղերը	2	հարցում, քննարկում	ՊԳ 1,4,5, 7
2.	Հոգեդիագնոստիկայի նպատակը, պրոցեսը: Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկզբունքը:	Տվյալների հիմնական տեսակները:	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,4,5,6
3.	Մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները:	Հոգեախտորոշման հոգեբանական հիմքերը՝ թեստերի կառուցման հիմնական փուլերը	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,2,4,5
4.	Հոգեդիագնոստիկայի մեթոդները	Թեստը որպես հոգեախտորոշման գործիք, թեստի տեսակները:Հարցարանների և հարցազրույցի տեսակները, հոգեֆիզիոլոգիական մեթոդիկաների	4	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,2,4

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		առանձնահատկությունները, դիտումը որպես ախտորոշման հնագույն մեթոդ			
5.	Անձի ախտորոշման պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ	Պրոյեկտիվ մեթոդների տեսակները	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 2,4
6.	Ինտելեկտի ախտորոշում, ինտելեկտի թեստեր:	Ինտելեկտի կախվածությունը ժառանգական և սոցիալական գործոններից:	4	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 2,4,5,
7.	Կրեատիվության և ընդունակությունների հոգեդիագնոստիկա:	Ընդունակությունների տեսակները	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,2,4,5,
8.	Տարբեր տարիքի երեխաների հոգեախտորոշման առանձնահատկությունները:	Երեխաների հետ հոգեդիագնոսիկայի իրականացնելու մեթոդները	6	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,4,5,
9.	Մեծահասակների և միջանձնային հարաբերությունների հոգեդիագնոստիկա:	Մեծահասակների հետ հոգեդիագնոսիկայի իրականացնելու մեթոդները	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,4,5,
10.	Հոգեկան վիճակների հոգեդիագնոստիկա:	Դրական և բացասական վիճակների բնութագիրը	4	հարցում, քննարկում, բանավիճային	ՊԳ 1,4,5, ԼԳ 1

				ինտերակցիա	
11.	Հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները: Հոգեբանի իրավունքները:	Հոգեբանի աշխատանքի կազմակերպումը, սկզբունքների և կանոնների բովանդակությունը	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ 1,4,5,

11.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
1.	CAT, PAT և այլ պրոյեկտիվ մեթոդիկաների կիրառումը տարբեր տարիքի մարդկանց շրջանում	Պրոյեկտիվ մեթոդիկաների կիրառման եղանակները	2	Ռեֆերատ, բանավոր հարցում, քննարկում	ԷԱ1,2
2.	Հուդինաֆ-Հարիսի մեթոդիկայի կիրառումը երեխաների հետ	Մեթոդիկայի վերլուծությունը ըստ չափորոշիչների	2	Ռեֆերատ, բանավոր հարցում, քննարկում	ԷԱ 3
3.	Ընդունակությունների բացահայտման թեստերի կիրառում պատանիների հետ	Հատուկ և ընդհանուր ընդունակություններ	2	Ռեֆերատ, բանավոր հարցում, քննարկում	ԷԱ 4
4.	Տարբեր տարիքի երեխաների	Հոգեդիագնոստիկ մեթոդիկաների	2	Ռեֆերատ,	ԷԱ 5,6

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն4

	հոգեբանական առանձնահատկությունների բացահայտում հոգեդիագնոստիկ մեթոդների միջոցով	իրականացման դժվարությունները		բանավոր հարցում, քննարկում	

11.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[12]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[13]
1.	Ինքնագիտակցության հոգեդիագնոստիկա	Ընտրակազմերի չափանիշները	Զեկույց	3 շաբաթ	գրավոր	
2.	Հիշողության և մտածողության հոգեդիագնոստիկա	Գիտափորձ, հարցաթերթ, թեստ	Զեկույց	3 շաբաթ	գրավոր	
3.	Ուշադրության և ընկալման հոգեդիագնոստիկա	Էթնոգրաֆիկ հետազոտություն, առանձին դեպքի նկարագրություն	Զեկույց	6 շաբաթ	գրավոր	
4.	Հույզերի և զգացմունքների հոգեդիագնոստիկա	Պիրսոնի կամ Սպիրմենի համահարաբերակցություն	Զեկույց	6 շաբաթ	գրավոր	

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[14]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)

[12] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[13] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[14] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Պռոեկտոր, Smartboard
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչներ
Համակարգչային ծրագրեր	PowerPoint, Excell
Այլ	

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[15]:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

<u>Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)</u>

---

[15]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Հոգեախտորոշման ծագումն ու զարգացումը
2. Հոգեախտորոշման առարկան, ճյուղերը
3. Հոգեախտորոշման կապը այլ գիտությունների հետ
4. Հոգեախտորոշման նպատակը, փուլերը, տվյալների հիմնական տեսակները
5. Հոգեախտորոշման գործընթացը, հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկզբունքը
6. Մեթոդիկների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները: Յասկացություն ստանդարտացման մասին
7. Յասկացություն հուսալիության մասին, նրա տեսակները
8. Յասկացություն վավերության մասին, նրա տեսակները
9. Թեստերի ստեղծման նախապատմությունը: Թեստավորումը կրթության ոլորտում
10. Թեստերի կառուցման հիմնական փուլերը: Թեստերի տեսակները ըստ ձևի և բովանդակության
11. Հարցարաններ, դրա տեսակները
12. Տիպաբանական, անձի գծերի և դրդապատճառների հարցարաններ
13. Հետաքրքրությունների, անձնային արժեքների և դիրքորոշումների հարցարաններ
14. Դիտման մեթոդը, նրան ներկայացվող պահանջները
15. Դիտման տեսակներն ու անցկացման կանոնները
16. Զրույց և հարցազրույց, դրանց տեսակները
17. Պրոյեկտիվ մեթոդիկաների դասակարգումը ըստ Լ.Ֆրանկի
18. Անձնավորության ուսումնասիրության հոգեերկրաչափական մեթոդիկա
19. <<Ինտելեկտ>> հասկացությունը հոգեբանության մեջ
20. Ինտելեկտի թեստերի տեսակները և տիպերը
21. Հասկացություն կրեատիվության մասին, կրեատիվության թեստեր
22. Հատուկ և ընդհանուր ընդունակությունների ախտորոշումը
23. Նախադպրոցականների և կրտսեր դպրոցականների ախտորոշումը
24. Դեռահասների և պատանիների ախտորոշումը

<u>**Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)**</u>

▪ **Ընդգրկվող թեմաները**.

1. Աուտիկ երեխաների հոգեբանական բնութագիրը, առաջացման պատճառները, շտկողական աշխատանքի ձևերը
2. Ասպերգերի համախտանիշը, դրա առաջացման պատճառները
3. Ինդիգո երեխաների հոգեբանական բնութագիրը
4. Օժտված երեխաների հոգեբանական բնութագիրը և ախտորոշումը
5. Օժտված երեխաների մակարդակներն ու չափորոշիչները
6. Գերակտիվ երեխաների հոգեբանական բնութագիրը
7. Գերակտիվության հիմնական ձևերը
8. Տագնապախռով երեխաների հոգեբանական բնութագիրը

9. Զախլիկ երեխաների հոգեֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, ճանաչողական ոլորտի զարգացումը և բնորոշ առանձնահատկությունները
10. Արգելակված երեխաների հոգեբանական բնութագիրը և ախտորոշումը
11. «Դժվար» դեռահասների ախտորոշումը
12. Շտկողական աշխտանքի ձևերը «դժվար» դեռահասների հետ
13. Մեծահասակների ախտորոշման առանձնահատկությունները, ամուսնական հարաբերությունների ախտորոշումը
14. Հաշմանդամների ախտորոշման առանձնահատկությունները
15. Ծերերի ախտորոշման առանձնահատկությունները
16. Դեպրեսիայի ախտորոշում, նրա հիմնական ախտանշանները
17. Քլեպտոմանիայի առաջացման պատճառներն ու ախտանշանները
18. Օբսեսիվ-կոմպուլսիվ խանգարումների ախտանշանները, առաջացման պատճառները
19. Վախերի տեսակները, ախտորոշումը
20. Վախերի առաջացման պատճառներն ու հետևանքները
21. Հոգեկան վիճակների դասակարգումը
22. Ապաթիայի ախտորոշումը
23. Էյֆորիայի ախտորոշումը
24. Ագրեսիայի տեսությունները
25. Ագրեսիայի տեսակները
26. Դեպրիվացիայի էությունն ու տեսակները
27. Հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները
28. Հոգեբանի իրավունքները, աշխատանքի կազմակերպումը, սկզբունքների և կանոնների բովանդակությունը

13.4. Գնահատման չափանիշները[16].

- Տեսական գիտելիքները 20:
- Գործնական աշխատանքները 20:
- Լաբորատոր աշխատանքները 20:
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20:

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6, __Հոգեբանություն________________

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ ______031301.01.6, Հոգեբանություն_____________

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _________բակալավր______________________________

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ -015 Հոգեղիագնոստիկա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">6 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="3">Լսարանային</td><td rowspan="3">76</td><td>Դասախոսություն</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">104</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">180</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողներին ծանոթացնել հոգեղիագնոստիկա առարկայի ծագմանն ու զարգացմանը, սովորեցնել իրականացնել անձի, ինտելեկտի, ընդունակությունների, միջանձնային հարաբերությունների, հոգեկան վիճակների հոգեղիագնոստիկա:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• հոգեախտարոշման հիմնական հասկացությունները, մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները,
• անձի, ինտելեկտի, կրեատիվության, ընդունակությունների ախտորոշման եղանակները,
• հոգեկան վիճակների կարգավորման մեթոդները:
Հմտություն
• առարկայան ոլորտին, այսինքն՝ գիտելիքներ ունենա հոգեբանության տարբեր ճյուղերից,
• հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին,
• նորագույն տեսություններին և ուղղություններին,
• համակարգչային հետազոտություններ անցկացնելու տեխնիկային:
Կարողունակություն
• կատարել անձի հոգեբանական վերլուծություն,
• կառուցել հետազոտման գործիքներ և կիրառել դրանք պրակտիկայում,
• իրականացնել խորհրդատվական աշխատանք:</td></tr>
</table>

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հոգեդիագնոստիկայի ծագումն ու զարգացումը: Հոգեախտորոշման ձևավորումը մ.թ.ա. 3-րդ հազարամյակից սկսած: Հոգեախտորոշման գործընթացը Հին Եգիպտոսում, Բաբելոնում, Չինաստանում: Հոգեախտորոշման զարգացումը 19դ. վերջին: Փորձարարական հոգեբանությունը որպես հոգեախտորոշման հիմք: Վունդտի, Գալտոնի, Էբբինհաուզի Քեթթելի և այլոց դերը հոգեախտորոշման կայացման գործում: Հոգեախտորոշման զարգացումը Ռուսաստանում: Թեմա 2. Հոգեախտորոշման առարկան, ճյուղերը, կապը այլ գիտությունների հետ: Հոգեդիագնոստիկա առարկայի սահմանումները ըստ Ռ. Հեյզի, Ա.Ա. Բոդալյովի և Վ.Վ. Ստոլինը, Կ.Մ.Գուրևիչի: Հոգեախտորոշման ճյուղերի. ընդհանուր, կրթական, կլինիկական, մասնագիտական, դատական հոգեբանաբուժական հոգեախտորոշման ընդհանուր բնութագիրը: Հոգեախտորոշման կապը դիֆերենցիալ հոգեբանության, հոգեչափման և հոգեբանական գնահատման հետ: Թեմա 3. Հոգեդիագնոստիկայի նպատակը, պրոցեսը: Հոգեախտորոշման ձևերը և 4 հիմնական փուլերը: Հոգեախտորոշիչ իրադրության տարբերակները ըստ Դրուժինինի: Թեմա 4. Հոգեախտորոշիչ տեխնոլոգիայի սկզբունքը: ՏՎյալների հիմնական տեսակները: Հոգեախտորոշման մակարդակները: Հասկացություն LTQ տվյալների մասին: Թեմա 5. Մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները: Ստանդարտացման, հուսալիության և վալիդության սահմանումները, նրանց էությունն ու տեսակները: Հիմնական հասկացություններն են՝ ստատիստիկ նորմա, ստանդարտային շեղում, գլխավոր միագումարություն, ընտրանք, գործոնային վերլուծություն: Թեմա 6. Հոգեախտորոշման հոգեբանական հինքերը՝ թեստերի կառուցման հիմնական փուլերը: Թեստերի կառուցման ռազմավարությունը ըստ Բուրլաչուկի: Դիխոտոմիկ, տրիխոտոմիկ և ռեյտինգային սանդղակներ: Պիլոտաժային հետազոտություն: Առաջադրանքների վերլուծություն: Թեմա 7. Հոգեդիագնոստիկայի մեթոդները: Թեստավորման մեթոդի ծագման պատմությունը, թեստերի դասակարգումը ըստ ձևի և բովանդակության: Հարցարաններ, նրա տեսակները: Դիտման, զրույցի, հարցազրույցի մեթոդներ, հոգեֆիզիոլոգիական մեթոդիկաներ: Թեմա 8. Անձի ախտորոշման պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ: Պրոյեկտիվ ախտորոշման նախապատմությունը: Պրոյեկցիան որպես հոգեբանական ֆենոմեն: Անգիտակցականը և պրոյեկտիվ մեթոդիկաները: Պրոյեկտիվ տեխնիկաների դասակարգումը ըստ Ֆրանկի: Ռորշախի թանաքային բծերի մեթոդիկա, ԹԱԹ, Ռոզենցվեյգի նկարային ֆրուստրացիա, էքսպրեսիայի պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ: Թեմա 9. Ինտելեկտի ախտորոշում, ինտելեկտի թեստեր: «Ինտելեկտե հասկացությունը հոգեբանության մեջ: Գալտոնի դերը ինտելեկտի ուսումնասիրման գործում: XXդ. մոտեցումները ինտելեկտի վերաբերյալ: Ինտելեկտի կառուցվածքը: Ինտելեկտուալ թեստեր: Խոսքային և ոչ խոսքային ինտելեկտի թեստեր: Խմբային ինտելեկտի թեստեր: Թեմա 10. Ինտելեկտի կախվածությունը ժառանգական և սոցիալական գործոններից:

	Ժառանգականությունը և ինտելեկտը: Ինտելեկտի գենետիկական պայմանավորվածության տեսությունը: Ինտելեկտը և կենսաբանական միջավայրը: Սոցիալական միջավայրը և ինտելեկտը: Ինտելեկտի զարգացումը տարբեր տարիքում: Ինտելեկտի զարգացման տարբերությունները ըստ ընտանիքում երեխաների թվի և նրանց ծնվելու հերթականության: Սեռային տարբերությունները և ինտելեկտը: Թեմա 11. Կրեատիվության և ընդունակությունների ախտորոշում: Հասկացություն կրեատիվության մասին: Թերսթոունի և Գիլֆորդի գաղափարները կրեատիվության վերաբերյալ: Դիվերգենտ և կոնվերգենտ մտածողություն: Գիլֆորդի և Թորենսի կրեատիվության թեստերը: Հատուկ ընդունակությունների տեսակները և թեստերը: Թեմա 12. Տարբեր տարիքի երեխաների հոգեախտորոշման առանձնահատկություններն ու մեթոդները: Նխդպ., կրտ.դպ., դեռահասների և պատանիների հոգեախտորոշման առանձնահատկությունները և թեստերը: Ձախլիկ, տագնապախռով, գերակտիվ, աուտիկ, ինդիգո և օժտված, ՙդժվար՚ երեխաների բնութագիրը, նրանց ախտորոշումը: Թեմա 13. Մեծահասակների և միջանձնային հարաբերությունների հոգեախտորոշում: Մեծահասակների հոգեախտորոշման առանձնահատկությունները: Ծնող-երեխա հարաբերությունների ախտորոշման հարցարաններ, երեխաների նկատմամբ ծնողական վերաբերմունքի, ընտանեկան փոխհարաբերությունների վերլուծության հարցարաններ, PARI հարցարան, ամուսնական հարաբերությունների ախտորոշման հարցարան: Թեմա 14. Հոգեկան վիճակների ախտորոշումը: Դեպրեսիայի, օբսեսիվ-կոմպուլսիաների, վախի, քլեպտոմանիայի ախտորոշում: Թեմա 15. Հոգեկան վիճակների կարգավորման մեթոդները: Հոգեբանի աշխատասենյակը որպես նյարդահոգեկան առողջության կանխարգելիչ միջոց: Գույնի ազդեցությունը մարդու վրա: Երաժշտությունը որպես ռեաբիլիտացիայի միջոց: Բուսականությունը, նկարները, գրքերը որպես հոգեթերապևտիկ միջոցներ, նրանց ճիշտ ընտրությունն ու ազդեցությունը մարդու վրա: Թեմա 16. Հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները: Հոգեախտորոշման մեթոդիկաների հեղինակների առջև դրված պահանջներն ու սկզբունքները: Թեմա 17. Հոգեբանի իրավունքները, աշխատանքի կազմակերպումը, սկզբունքների և կանոնների բովանդակությունը: Հոգեբանի իրավունքները: Հոգեբանի աշխատանքի կազմակերպումը: Հոգեբանական գործունեության սուբյեկտներն ու օբյեկտները, նրանց հարաբերությունները: Հոգեբանի աշխատանքի էթիկան, աշխատանքի սկզբունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին(ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին -բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում

	2. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -ռեֆերատների կատարում -դիտարկվող նյութի մասնագիտական վերլուծության ներկայացման որակ, -արևմտահայերեն տեքստերի վերլուծական բնույթի աշխատանքների ստուգում: 3. Գործնական հմտություններ(ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -Միավորը տրվում է ուսանողին գործնական հանձնարարություններից դրական գնահատական ստանալու դեպքում:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Абт.Л Теория проективной психологии. Проективная психология. М., ЭКСМО-Пресс. 2. Анастази А., Урбина С. Психологическое тестирование. Санкт-Петербург. Питер. 3. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика. Учебник для вузов. Питер. 4. Немов Р.С. Психология. Кн.3. М., Владос. 5. Носс И.Н. Психодиагностика. М., Изд-во КСП. 6. Основы психодиагностики. Учебное пособие для студентов пед.вузов. Ростов-на-Дону.Феникс. 7. Практикум по общей и экспериментальной психологии. Под ред. А.А. Крылова. Ленинград. Изд-во Ленинградского унив-та. Լրացուցիչ 1. Психологическая диагностика. / Под ред. М.К. Акимовой, К.М.Гуревича. – СПб.: Питер, 652с.